

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Super IV. Librum Regum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

aliud superna judicia agebant, nisi ut peccator populus in suo corde caperetur? Quatenus qui perfidiam sequendo deliquerat, sic Prophetarum suorum blandis sermonibus deciperetur, ut jam nec pertimesceret quia deliquisset, & tantò post durius raperetur ad pœnam, quantò nunc securius viveret in culpa. Sed ecce jam largiente omnipotente Deo, ab idolorum cultu remotum est genus humanum, veram fidem publicè fateretur, subdi lignis & lapidibus vel cuilibet creaturæ adoratione renuit. Securus ergo jam Prophetam quilibet in fide positus consulit: quia hoc auditurus est, quod audire fidelem decet. Fidenter dicam, si ab immunditiis aliis atque pravis actibus recessisset, securus esset. Nam Paulus egregius prædicator clamat: *Et avaritia, quæ est idolorum servitus.* Quisquis enim adhuc avaritiæ subiectus est, à cultu idolorum liber non est. Si ergo is, qui avaritiæ astibus anhelat, in fide quidem positus esse videtur, sed aliena ambit accipere, honores mundi desiderat, præire cupit, temporalem gloriam concupiscit, atque de hac eadem gloria Prophetam consultat: iustum valde est, ut ex culpæ suæ merito à Prophetæ ore prospera audiat. Quatenus qui verba Dei audire in sacro eloquio noluit ut terrena despiceret, caelestia amaret, illud Deo iudice ex Prophetæ sui ore audiat, unde amplius obligatus cadat, dum spe terrena gloriæ delectatus pascitur, suis desideris ad ima semper ducatur. Neque enim bonus fuit ille spiritus qui mendax esse appetit in ore Prophetarum. Unde & præmissum est, quia exercitus cæli stetit à dextris & à sinistris ejus. Deus enim qui incircumscripita est veritas, in illa æterna beatitudine, quæ dextra ejus dicitur, sinistram non habet, quia nihil ibi esse quod displiceat potest: sed quia simul omnia contuetur, simul cuncta aspicit. Ea autem, in qua bonus spiritus & malus vivit, exercitum cæli à dextris, & à sinistris habere describitur, ut per dexteram intelligamus Angelos electos, per sinistram verò spiritus reprobos. Nec movere debet quòd exercitus cæli etiam repulsi Angeli vocantur, quia & ipsi quamvis ab æthereo cælo expulsi sunt, adhuc tamen in æthereo cælo demorantur, sicut Paulus ait: *Contra spiritualia nequitia in caelestibus.*

Ephes. 5.

Ephes. 6.

Finitis Expositionis tertij Regum.

CAPITVLA QVARTI D LIBRI REGUM.

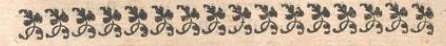
- 1 Quòd Helias in cælo raptus sit.
- 2 De muliere vidua, quæ ne duos filios auferente creditore amitteret, Helisai Prophetæ dictis obedivit, etc.
- 3 De filio Sunamitis, quem puer ab Helisao missus cum baculo non resuscitat, per semetipsum verò Helisæus veniens, seque super mortuum sternens, atque ad ejus membra se colligens, etc.
- 4 Quòd Prophetarum filij dum in Iordane ligna caderent, uni eorum securis ex manubrio in profundum lapsa disparuit, in quo jactatum per Helisæum manubrij lignum, ad eum ferrum rediit.
- 5 Dies tribulationis, et increpationis, et blasphemia dies hæc, in te venerunt filij usque ad partum, et vires non habet parturiens.
- 6 Quòd cum reliquum fuerit de domo Iudæ mittet radicem deorsum, et faciet fructum sursum.
- 7 Item unde supra.

8 *Dispone domui tuæ, quia morieris tu, et non vives.*

9 *Obsecro, Domine, memento quomodo ambulaverim coram te in veritate, et in corde perfecto.*

10 *Ecce dies veniunt, et auferentur omnia, quæ in domo tua sunt, in Babylonem.*

11 *Occidit rex Babylonis filios Sedechia in Reblatha coram eo, oculos quoque Sedechia eruit.*

INCIPIT EXPOSITIO

SUPER IV. LIBRUM REGUM.

CAPUT I.

De Helia quòd in cælum raptus sit.

4. Reg. 1. b

UID est quòd Helias in cælum raptus dicitur? Nunquidnam eum adhuc in carne corruptibili positum ad illius summæ quietis finem ante resurrectionem ascensionemque Domini credimus esse perductum? Sed aliud est cælum æreum, aliud æthereum. Cælum quippe æreum, terræ est proximum. Unde & aves cæli dicimus, quia eas volitare in aère videmus. In cælum quippe æreum Helias sublevatus est, ut in secretam quandam terræ regionem repente duceretur, ubi in magna jam carnis & spiritus quiete viveret, quousque ad finem mundi redeat, & mortis debitum solvat. Sublevatus namque Helias ascensionem Dominicam designavit. Ille enim mortem distulit, non evasit. Redemptor autem noster quia non distulit, superavit, eamque resurgendo consumpsit, & resurrectionis suæ gloria ascendendo declaravit. Notandum quoque quòd Helias in curru legitur ascendisse, ut videlicet apertè monstraretur, quia homo purus adjutorio egebat alieno. Per Angelos quippe illa facta & ostensa sunt adjumenta: quia nec in cælum, quod est æreum, per se ascendere poterat, quem naturæ suæ infirmitas gravabat. Redemptor autem noster non curru, non Angelis sublevatus legitur: quia is, qui fecerat omnia, nimirum super omnia sua virtute ferebatur. Illuc etenim revertebatur ubi erat, & inde redibat ubi remanebat. Quia cum per humanitatem ascenderet in cælum, per divinitatis suæ potentiam, & terram pariter continebat & cælum. Sicut autem Joseph à fratribus venditus, venditionem nostri Redemptoris figuravit: sic Enoch translatus, atque ad cælum æreum Helias sublevatus, ascensionem Dominicam uterque designavit. Ascensionis ergo suæ Dominus prænuntios & testes habuit, unum autem legem, alium sub lege, ut quandoque veniret ipse, qui veraciter cælos penetrare potuisset. Unde & ipse ordo in eorum quoque utrorumque sublevatione per quædam incrementa distinguitur. Nam Enoch translatus, Helias verò ad cælum subvectus esse memoratur, ut veniret postmodum qui nec translatus: nec subvectus, cælum æthereum sua virtute penetraret, qui nobis in se credentibus quia carnis suæ quoque manditiam largiretur, & sub eo per incrementa temporum virtus castitatis excresceret, in ipsa quoque eorum translatione qui ascensionem Dominicam, ut videlicet famuli designaverunt, & in se ipso, qui ad cælum ascendit, Dominus ostendit. Nam Enoch quidem uxorem & filios habuit: Helias verò neque uxorem, neque filios legitur habuisse. Pensate ergo quomodo per incrementa temporum creverit munditia sanctitatis, quod & per translatus

De ascensione Domini per raptum hunc præfigurationem. Hom. 25. in Evang. circa med.

Gen. 37.

Gen. 37.

translatos famulos, & per ascendenti Domini personam patenter ostenditur: translatus namque est Enoch & per coitum genitus, & per coitum generans. Raptus est Helias per coitum genitus, sed non jam per coitum generans. Assumptus vero est Dominus, neque per coitum genitus, neque per coitum generans.

CAPUT II.

4. Reg. 4. De muliere, qua ne duos filios auferente creditore amitteret, Helisei Propheta dictis obediuit, et ex eo quod parum olei habebat, per vasa vacua effudit, qua cuncta post, usque ad summum repleta sunt, et ex eorum repletionem mulier a creditoris sui debiti est soluta.

De gentilibus Iudaici que populi per Ecclesiam credulitate. Homil. 3. in Ezech. alio quanto post initium.

Quid per hanc mulierem, nisi sancta Ecclesia designatur? Duorum populorum, id est Iudaici & gentilibus, quasi duorum filiorum mater. Quae ex peruerso opere per callidi spiritus persuasionem, quasi quemdam peccati numinum a creditore acceperat, & duos, quos in fide genuit, amittere filios timebat. Sed Prophetae verbis, id est scripturae sacrae preceptis obediens, ex paruo quod habebat olei, vasa vacua infudit: quia dum ab unius ore Doctoris paruum quid de amore divinitatis multorum vacuae mentes audiunt, exuberante gratia, unguento divini amoris usque ad summum replentur. Et jam nunc multorum corda, quae prius fuerant vacua vascula, unguento spiritus plena sunt, quae ex paucitate olei solummodo infusa videbantur. Quod dum aliis atque aliis datur, & ab auditoribus fides accipitur, Sireptana mulier, videlicet sancta Ecclesia sub creditoris sui jam debito non tenetur.

CAPUT III.

4. Reg. 4. c. De filio Sunamitis, quem puer ab Heliseo missus cum baculo non resuscitat, per semetipsum vero Heliseus veniens, seque super mortuum sternens, atque ad ejus membra se colligans, huc & illuc deambulans, & in ore mortui septies aspirans, hunc ad redivivam lucem proximum per mysterium compassionis animavit.

De novi testamenti gratia per mediatoris exhibita. In expos. B. Job. 19. c. 22 paulo post initium. Tit. 7.

Victor humani generis Deus quasi mortuum a puerum doluit, cum extinctos nos iniquitatis aculeo miseratus aspexit. Et quia per Moysen terrorem legis protulit, quasi per puerum virgam misit. Per legem quippe virgam Deus tenerat cum dicebat: Si quis hoc vel illa fecerit, morte moriatur. A peccati igitur morte timor nos suscitare non valuit, sed ad statum vitae aspirata mansuetudinis gratia erexit. Sed puer cum baculo mortuum suscitare non valuit: quia Paulo attestante, nihil ad perfectum dixit lex. Ipse autem per semetipsum veniens, & super cadaver se humiliter sternens, ad exequenda sibi mortui membra se colligit: quia cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Huc illuc deambulat: quia & Judaeam juxta, & longè positas gentes vocat. Super mortuum septies aspirat: quia per apertionem divini muneris gratia septiformis spiritum in peccati morte jacentibus aspirat. Moxque vivens erigitur: quia is, quem terroris virga suscitare non potuit, per amoris spiritum puer ad vitam rediit.

S. Greg. Tom. III.

CAPUT IV.

Quod Prophetarum filij dum in Iordane ligna caderent, uni eorum securis ex manubrio in profundum lapsa disparuit. In quo jactato per Heliseum manubrij ligno, ad eum ferrum rediit.

Ferrum in manubrio, est donum intellectus in corde. Ligna vero per hoc cadere, est pravè agentes increpare. Quod nonnumquam dum fluxe agitur, dum lapsus vanæ gloriae in accepta eadem scientia non vitatur, ferrum in aqua perditur, quando ex dissoluto opere intelligentia fatuatur. Quam profectò intelligentiam ad hoc novimus dari, ut ante dantis oculos ex bona debeat actione restitui. Vnde & rectè is, qui ferrum amiserat clamabat: Heu, heu, heu, Domine mi, & hoc ipsum mutuo acceperam. Habent enim hoc electi proprium, ut si quando eis in sua scientia furtiva vanæ gloriae culpa surrepit, ad cor velociter redeant, & quidquid in se ante districti iudicis oculos damnabile inveniant, lacrymis insequantur. Qui stantes, non solum cautè inspiciunt mala quae commiserunt, sed ex accepto munere quae reddere etiam bona debuerunt: quia nimirum tantò se amplius peccatores sentiunt, quantò ex neglectis bonis, quae agere poterant debitores tenentur. Rectè ergo qui ferrum perdidit clamabat: Heu, heu, heu, Domine mi, & hoc ipsum mutuo acceperam: ac si dicat: Illud per dissolutionem negligentiae perdidit, quod ut per bona opera redderem, ex gratia Conditoris accepi. Sed numquam Deus mentem deserit, quae in peccatis se veraciter agnoscit. Vnde & mox Heliseus veniens, lignum deorsum mittit, & ferrum in superficiem: quia videlicet Redemptor non sterpiè nos respiciens cor peccatoris humiliat, & ei quam amiserat intelligentiam reformat. Lignum mergit, & ferrum relevat: quia cor affligit, & scientiam reparat. Unde bene alia translatio dicit, quòd confregit lignum atque jactavit, & sic ferrum sustulit. Lignum namque confringere, est cor ab elatione conterere. Lignum ad ima jactare, est elatum cor in cognitione, ut diximus, propriae infirmitatis humiliare. Atque illico ferrum ad superficiem redit: quia ad usum exercitationis pristinae intelligentia recurrit. Igitur quoniam donum intellectus, quod accipitur, vix cum tot difficultatibus custoditur: curandum valde est, ne otio torpeat, curandum ne in exercitatione operis vitio elationis evanescat. Sancti namque viri minimè exultant, cum cognoscunt quae faciunt, sed cum faciunt, quae cognoverant: Et si intelligendo congaudent muneri largitoris, mœrentes tamen considerant debitum operis, ut videlicet actione persolvant quod eis prætogatum est in cognitione. Stultus namque est debitor, qui gaudens pecunias mutuas accipit, & tempus quo reddere debeat non attendit. Moderatur autem lætitia accipiendi, quando solerti providentia etiam constitutum tempus reddendi cogitatur.

CAPUT V.

Dies tribulationis, & increpationis, & blasphemia dies iste. Venerunt filij usque ad partum, & vires non habet pariens.

Hæc juxta litteram peccatis facientibus videmus, quia cum hostes irruunt, defensores vestri præparantur, sed nullatenus præparata convalescunt. Scriptum namque est: Requiescet super eum spiritus consilij & fortitudinis. Quae utraque sibi necessario juncta sunt, quia neque virtus sine consilio

De difficultate in exhibitione concepti operis. Sai 11.

T

esse utilis valet, neque consilium sine virtute. Quid A
igitur profunt qui per consilium præparantur, dum
ad prælium perfortitudinem non procedunt? Affli-
ctus ergo, atque turbatus Ezechias rex loquitur, di-
cens: *Dies tribulationis & blasphemia dies iste. Ve-*
nerunt filij usque ad partum, & vires non habet par-
turiens. Filij quippe usque ad partum veniunt, quan-
do apta consilia usque ad desiderium efficiendi ope-
ris procedunt. Sed virtutem non habet parturiens,
quia dum infirmus quisque consilia concipit, hæc
ad utilitatem aliquam per partum operis non per-
ducit.

CAPUT VI.

4. Reg. 19. f. *Quodcumque reliquum fuerit de domo Iuda,*
mittet radicem deorsum, et faciet fructum
sursum.

De mansu- **Q**UOD radix arbori, hoc cuique hominum co-
ris in æter-
na retribu-
tione cle-
ctorum co-
gitationi-
bus.
in expos. B.
Tob. 1. 12. c.
2. vers. fin.

gitatio sua est: quia in hoc quod exterius videretur, per illud tenetur, quod exterius non videtur. Unde & nunc dicitur: *Mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum.* Cum enim cogitationem nostram ad compatiendum indigenti proximo tendimus, quasi radicem deorsum mittimus, ut retributionis fructum superius faciamus.

CAPUT VII.

Item unde supra.

in expos. B.
Tob. 1. 8. c. 29
circa fin.

QUID hoc loco radicem nomine, nisi latentes cogitationes accipimus, quæ in occulto prodeunt, sed in ostensione operum per apertum surgunt? Radicem ergo deorsum mittere, est cogitationem bonam in abditis multiplicare. Fructum vero sursum facere, est per efficaciam operis recta, quæ cogitavit, ostendere. *Mittet ergo radicem deorsum, ut faciat fructum sursum:* ac si aperte diceretur: In imis cogitatio nascitur, ut in summis retributio reddatur.

CAPUT VIII.

4. Reg. 26. a *Dispone domui tue, quia morieris tu, et non vives.*

De ordine
divinae
scientiae, &
humanae
vitæ termi-
no.
in expos. B.
Tob. 1. 12. c. 1.
in prime.

NULLA, quæ in hoc mundo hominibus fiunt, absque omnipotentis Dei occulto consilio veniunt. Nam cuncta Deus secutura præsciens ante sæcula decrevit, qualiter per sæcula disponantur. Statutum quippe jam homini est, vel quantum hunc mundi prosperitas sequatur, vel quantum adversitas feriat, ne electos ejus aut immoderata prosperitas elevet, aut nimia adversitas gravet. Statutum quoque est quantum in ipsa vita mortali temporaliter vivat: nam & si annos quindecim Ezechia regi ad vitam addidit omnipotens Deus, cum eum mori permisit, tunc eum præscivit esse moriturum. Qua in re questio oritur, quomodo ei per Prophetam dicitur: *Dis-
pone domus tue, quia morieris tu, & non vives.* Cui cum mortis sententia dicta est, protinus ad ejus lacrymas est vita addita. Sed per Prophetam Dominus dixit, quo tempore mori ipse merebatur, per largitatem vero misericordie illo eum tempore ad mortem distulit, quod ante sæcula ipse præscivit. Nec Propheta igitur fallax, quia tempus mortis innouit, quo vir ille mori merebatur: nec Dominica statuta convulsa sunt, quia ut ex largitate Dei anni vitæ crescerent, hoc quoque ante sæcula præfixum fuit, atque spatium vitæ quod inopinatè foris est additum, sine augmento in præscientia fuit intrus statutum.

CAPUT IX.

Obsecro, Domine, memento quomodo ambulaverim coram te in veritate, et in corde perfecto.

PLERUMQUE justii aliquibus necessitatibus afflicti, Merita sua
viri justii
ne superbia
interdum
ad memo-
riam revo-
cant
in expos. B.
Tob. 1. 12. c. 18
in fine.

merita sua
viri justii
ne superbia
interdum
ad memo-
riam revo-
cant
in expos. B.
Tob. 1. 12. c. 18
in fine.

quod est. Unde sæpe contingit, ut justii, & injustii habeant verba similia, sed tamen cor longè semper dissimile: & ex quibus dictis Dominus ab injustis offenditur, in eisdem quoque à justis placatur. Nam Pharisæus ingressus templum dicebat: *Jejunio bis in sabbato: decimas do omnium, que possideo.* Sed justificatus magis Publicanus quam ille exiit. Ezechias quoque rex cum molestia corporis afflictus ad extremum pervenisset vitæ, in oratione compunctus dixit: *Obsecro, Domine, memento quomodo ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfecto.* Nec tamen Dominus hanc confessionem perfectionis ejus despexit aut renuit, quem mox in suis precibus exaudivit. Ecce Pharisæus se justificavit in opere, Ezechias justum se asseruit etiam in cogitatione. Atque unde ille offendit, inde iste Dominum placavit. Cur itaque hoc, nisi quia omnipotens Deus singulorum verba à cogitationibus pensat, & in ejus auribus superba non sunt quæ humili corde proferuntur.

CAPUT X.

Ecce dies venient, et auferentur omnia, que in domo tuae sunt, in Babylonem.

OMNIS hypocrita cogitationes suas in exquirendo hominum admiratione multiplicat. Per omne enim quod hypocrite faciunt, quia occultis cogitationibus laudes hominum requirunt, quasi radices scirpi in acervum petrarum mittunt. Operari quippe laudes suas cogitant, laudati autem has secum taciti in cogitationibus versant. Gaudent se præcipuos in humana æstimatione claruisse. Cumque inflati favoribus apud semetipsos intumescunt, sæpe mirantur taciti etiam ipsi quod sunt. Videri quotidie semetipsos altiores cupiunt, ac miris intentionibus in opere excreverunt: quia sicut virtus humilitatis omne vitium enervat, sic arrogantia roborat. Cogit namque mentem juvenescere, & contra vires valere: quia & quod negat vigor valetudinis, imperat amor laudis. Unde & factis suis, ut diximus, arbitros inquirunt. Si vero eorum operi testes deesse cõtingat, narrant ipsi quæ gesserint. Cumque offerri favoribus cõperint, sæpe eisdem suis operibus, quæ peregrisse se referunt, mentiendo aliquid adjungunt. Cum verò & vera dicunt, hæc dicendo aliena faciunt: quia quæstis remunerati favoribus, ab eorum intima retributione vacuantur. In eo enim quod bona sua patefaciunt, ostendunt malignis spiritibus quasi insidiantibus hostibus quæ prædentur. Quorum profectò vitam illa cunctis notissima Ezechia culpa figuravit, qui postquam una prece, & sub unius noctis spatio, centum octoginta quinque millia hostium a Angelo feriente prostravit, postquam occasui proximum ad altiora cæli spatia solem reduxit, postquam vitam propinquanti jam termino coarctatam in tempora longiora protelavit: susceptis Babylonicis regis nunciis, bona

omnia, quæ possidebat, ostendit. Sed Propheta voce protinus audivit: *Ecce dies venient, & auferent omnia, quæ in domo tua sunt, in Babylonem: non relinquetur quidquam, dicit Dominus.* Sic aimirum hypocrita postquam magnis virtutibus excreverunt, quia cavere malignorum spirituum insidias negligunt, & celari in eisdem virtutibus nolunt, bona sua ostendendo, hostium faciunt, & prodentes subito amittunt, quidquid diutius studentes operantur. Hinc per Psalmistam dicitur: *Tradidisti in captivitatem virtutes eorum, & pulchritudinem eorum in manus inimici.* Virtus quippe & pulchritudo arrogantium inimici manibus traditur: quia omne bonum, quod per concupiscentiam laudis ostenditur, occulti adversarii juri mancipatur. Hostes namque ad rapinam provocat, qui suas eorum notitia divitias denudat. Quousque enim ab æternæ patriæ securitate disjungimur, per latronum insidiantium iter ambulamus. Qui ergo in itinere deprædari formidat, abscondat necesse est bona quæ portat. O miseri! qui affectantes laudes hominum in semetipsis dissipant fructus laborum, cumque se ostendere alienis oculis appetunt, damnant quod agunt. Quos nimirum maligni spiritus cum ad jactantiam provocant, eorum sicut diximus, opera captivantes denudant. Hinc est enim quod per Evangelium Veritas dicit: *Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua, nisi elemosina tua in abscondito, & pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.* Hinc quod de electorum Ecclesia per Psalmistam dicitur: *Omnis gloria ejus filie regum ab intus.* Hinc Paulus ait: *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientie nostræ.* Filia quippe regum Ecclesia, quæ in bono est opere spiritualium principum prædicatione generata, gloriam intus habet. quia hoc quod agit, in ostentationis jactantia non habet. Gloriam suam Paulus testimonium conscientie memorat: quia favores oris alieni non appetens, vitæ suæ gaudia extra semetipsum ponere ignorat. Occultanda sunt ergo quæ agimus, ne hæc in hujus vitæ itinere incaute portantes, latrocinantium spirituum incurfione perdamus.

CAPUT XI.

Occidit rex Babylonis filios Sedechie in Reblatha coram eo: oculos quoque Sedechie eruit.

Quod malignus spiritus subductis prius bonis operibus, post intelligentiæ lumine hominem privet. *In expos. B. Job, l. 7. c. 13 post ini.*

Cum scriptura sacra Sedechie captivitatem narrat, ordinem captivitatis internæ denunciât. Rex quippe Babylonis, est antiquus hostis possessor intimæ confusionis. Qui prius filios ante intuentis oculos trucidat: quia sæpe sic bona opera interficit, ut hæc se amittere ipse qui captus est, dolens cernat. Nam bona gignit plerumque animus, & tamen carnis suæ delectationibus victus, bona quæ genuit amans perdit; & quæ patitur damna considerat, nec tamen virtutis brachium contra regem Babylonis levat: Sed dum videns nequitie perpetratione percutitur, ad hoc quandoque peccati usu producitur, ut ipso quoque rationis lumine privetur. Unde Babylonis rex extinctis prius filiis, Sedechie oculos eruit: quia malignus spiritus subductis prius bonis operibus, post & intelligentiæ lumen tollit. Quod rectè Sedechias in Reblatha patitur: Reblatha quippe multa hæc interpretatur. Ei enim quandoque & lumen rationis clauditur, qui pravo usu ex iniquitatis suæ multitudinè gravatur.

Finis Expositionis quarti Regum.

S. Greg. Tom. III.

CAPITVLA LIBRI
PSALMORUM.

- 1** *ET in cathedra pestilentia non sedit.*
2 *Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum.*
3 *Item unde supra.*
4 *Reges eos in virga ferrea, & tanquam vas figuli confringes eos.*
5 *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.*
6 *Filii hominum usquequo gravi corde?*
7 *Trasimini & nolite peccare.*
8 *Scuto bona voluntatis tue coronasti nos.*
9 *Mane aspero tibi, & videbo.*
10 *Domine ne in ira tua arguas me, neque in furore tuo corripas me.*
11 *In inferno autem quis constabit tibi?*
12 *Turbatus est pro ira oculus meus.*
13 *Inveteravi inter omnes inimicos meos.*
14 *Deus iudex iustus, fortis & longanimis.*
15 *Arcum suum tetendit & paravit, &c.*
16 *Concepit dolorem & peperit iniquitatem.*
17 *Vt destruas inimicum, & defensorem.*
18 *Quoniam videbo calos tuos opera digitorum tuorum.*
19 *Pisces maris qui perambulant semitas maris.*
20 *Qui exaltas me de portis mortis, ut annunciem, &c.*
21 *Non in finem oblivio erit pauperum, &c.*
22 *Sub lingua ejus labor & dolor, sedet in insidiis, &c.*
23 *Insidiatur in occulto sicut leo in cubili suo.*
24 *In Domino confido, quomodo dicitis anima mea: transmigra in montem sicut passer?*
25 *Paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent, &c.*
26 *Palpebra ejus interrogant filios hominum.*
27 *Item unde supra.*
28 *Pluet super peccatores laqueos ignis, sulphur, & spiritus, &c.*
29 *Eloquia Domini, eloquia casta.*
30 *In circuitu impij ambulant.*
31 *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.*
32 *Illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.*
33 *Dixi Domino, Deus meus es tu.*
34 *Funes ceciderunt mihi in præclaris, &c.*
35 *Ego clamavi quoniam exaudisti me Deus.*
36 *Sub umbra alarum tuarum protege me.*
37 *Diligam te, Domine, virtus mea.*
38 *Caligo sub pedibus ejus, & ascendit super Cherubim, &c.*
39 *Item unde supra.*
40 *Posuit tenebras latibulum suum.*

T ij